

AB-bóvli

Az írás a Népszabadság
2015. 09. 25. számában
jelent meg.

[8 komment](#)

[Kolláth György](#)
[Népszabadság](#)

Az Alkotmánybíróság (AB) 2015. szeptember 23-án kihirdetett határozata nem csupán egy blódlibóvli a közjogi gyomok sokaságában, hanem – várható kihatását tekintve – a közvetlen demokrácia durva korlátozása, egy alkotmányos állampolgári politikai alapjog megkurtítása is. Csak a felszínen nézve a tét itt a férfiak és a nők azonos szolgálati idő eltelte utáni nyugdíjazásának törvényi újrászabályozása; egy esetleges népszavazás által kikényszerítve. Több is, más is ez. Tévút közjogilag azon lamentálni, hogy vajon érdemes-e, vállalható-e, finanszírozható-e az azonos időtartamhoz kötött, nemek közti egyenlősítő szabályozás. Ahol hatalommegosztás van, akár csak lefojtva is, emiatt más anyukájának fájjon a feje. Ebben a kérdésben alkotmányjogilag (!) senkinek nem kéne állást foglalnia: az AB-nek legfőképpen nem. Ilyen kompetenciája és mércéje sosem volt; s prominenseinek káros nyilatkozatai ellenére ma sincsen. Ha ilyen hivatkozás volna beadványban, pl. az egekig kiterjesztve a költségvetésre való hivatkozást, azt fair módon ténykedő testületnek át kellene lépnie.

Axiómák: a jogállam elvben nem véletlenül demokratikus; benne a demokrácia közvetett módon, választással, valamint közvetlenül, főként népszavazással jut érvényre. Fő forma a választás adta demokratikus legitimitáció és a parlamentarizmus, ám a komplementer mód, a népszavazás szűk körben él ugyan, de akkor felülírja a képviseleti döntéshozatalt. Kisebb, de erős eszköz tehát; és hozzá lényegében ugyanolyan jelentős állampolgári, politikai alapjog fűződik, mint amilyen a választójog is. Mindkettő megnyirbálása, korlátozása – ami 2010 után megtörtént de jure és de facto – a jogállami demokratizmus megcsúfolása is. Ebben a miliőben érdemes az AB határozatát elhelyezni, értékelni.

Az AB így kokit és sallert adott a szuverén gazdájának, a népnek. Bravó! Mindenféle alkotmány, elvben az alaptörvény (AT) is szigorúan megszabja az alapjogok korlátozásának feltételeit, szintjeit. Szó sem lehetne arról, hogy üres vagy nem nyert „lottószelvényt” lehetne kreálni demokráciafundamentum értékű alapjogból. Esetünkben itt még az alapjogi jogkorlátozás szükségesség, arányosság, alkalmasság, elkerülhetetlenség együttes tesztje sem mutatna népi döntést kizáró okokat.

A Kúria döntése arról, hogy a népszavazási kérdés nyomán aláírásgyűjtés indulhat, sima (köz)jogi verdikt volt; ha sorra vett kizáró okok nincsenek, hadd menjen! Ezt cincálta szét az AB; jó előre beharangozott politikai felhangokkal, szirénénekekkel, kormánypárti sugallatokkal, finánciális aggodalmakkal. Hogy, hogy nem a sírás-rívás gyors meghallgatásra talált; a rapid, bár többségi AB-döntés kapkodva megszületett.

Marabu rajza

Érvrendszerét három elem adja, önleplező tálalásban.

1. Felhívják az AT XV. cikk (5) bekezdését, mely szerint „Magyarország külön intézkedésekkel védi a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket”. Ez a normatív komplexitás az AT-ben épp azután van, hogy nyomban előtte kimondja a „NAGY MŰ”: a nők és a férfiak egyenjogúak, és az esélyegyenlőség megvalósulását külön intézkedés segíti. Az AB meg sem kísérelte a teljes XV. cikket összefüggésében is értékelni, értelmezni: ehhez nem volt erkölcsi bátorság, tiszta judícium, elfogulatlanság diktálta nívó. Aranyszabály: a döntő alkotmányos norma és érték a jogegyenlőség; némely országban ettől eltérő, megokolt kivétel a pozitív diszkrimináció, mely nem parttalan. Egy független AB megte(he)tte volna, hogy külső szakértőt kér fel itt, a nemek között jelentkező dilemma feltárására,

megítélésére. Egy jó AB az ún. élő jogot is nézi, ergo rálát: mi történt a nők mellett a gyermekek, az idősek, a fogyatékkal élők védett külön intézkedései terén; s ha jóformán semmi, akkor kell-e egyet csak úgy kiemelni most a sorból?

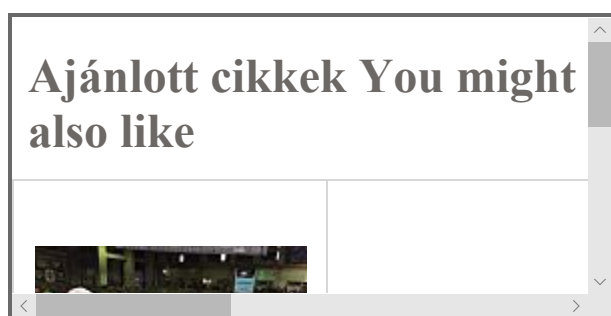
2. Az AB másik hivatkozása az AT XIX. cikk (4) bekezdésének második mondata. Csakhogy van itt is egy figyelmen kívül hagyott első mondat, egy államcél (hangzatos kinyilatkoztatás) arról, hogy Magyarország (nem az állam, nem a kormány, sem az emberi jogok rendszere) „segít”. Erre tromfol ez a szöveg: „Törvény az állami nyugdíjra való jogosultság feltételeit a nők fokozott védelmének követelményére tekintettel is megállapíthatja”. Ebből, az isse jelölt lehetőségből kreál alanyi jogot az AB, majd közli: az eredményes népszavazás a nyugdíjjal összefüggésben a nőkre vonatkozó kedvezőbb szabályozás lehetőségét elvonná. Csúszik a kuplung, mivel a lehetőség csupán esély, választható mód, de nem kikényszeríthető alanyi jog; továbbá a jogosultság feltételei sokfélék lehetnek, X-ben azonosak, Y-ban mások. Előre lehetetlen megmondani, hogy eredményes népszavazás után a 40 év biztos egységes talaján túl még miféle törvényalkotói mérlegelés és belátás következ(het)nék. Jósol, illetve inszinuál az AB, jogon túli zavarában.

3. Körülbelül ugyanez a (mű)hiba ismétlődik meg, amikor a testület az elutasító érvelésében a költségvetési kihatásokra apellál. Soha, semmilyen téren nem lehetne népszavazás, ha annak lehetséges költségvetési kihatása negatív jolly jokerként mindig előhúzzható volna. Van az indirekt fiskális összefüggésnek olyan normális szintje, ami alapjog korlátjaként ide biztosan nem volna bevonható. Esetünk erre példa. Ehhez képest az AB botcsinálta pénzügyminiszterként rögzíti: „A feltett kérdésből – eredményes népszavazás esetén – a nyugellátásokra a költségvetési törvényben előírt összeg kötelező emelése következne...”. Ne akadjunk fel azon, hogy ikes ige használatakor „következnék” a helyes nyelvtani alak. Az igazi gond megint a sumák előre tartás: már most törvényszövegűen (?) tudják, mi jönne, ha ők be nem húznák a vészféket. Bukfenc mindent tud, sőt jobban tud. Ez futballhasonlattal valami olyasmi, mint mikor a 11-est a bíró felé, vagy a másik (a saját) kapu irányába lövik.

Fidesz-közeli ötlet volt anno az Alkotmánybíróságot beapplikálni a Kúriába. Lassan, már csak kármentésül és garanciális minimumként is, eljöhét ennek az ideje.

* *A szerző alkotmányjogász.*

A Fórum oldalon megjelenő vélemények nem feltétlenül tükrözik a szerkesztőség álláspontját. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a meg nem rendelt kéziratokat rövidítve és szerkesztve közölje a lap nyomtatott vagy online változatában.

NOL Piactér

TOP 100 TITOK
790 FT

KÉPES SPORT
FÉLÉVES ELŐFIZETÉS
9 030 FT

MANAGER M
ELŐFIZETÉS
9800 FT

- [Facebook](#)
- [Twitter](#)
- [Hírmátrix](#)
- [Előfizetés](#)

- **[Belföld](#)**
 - [Magyarország](#)
 - [Menekültek](#)
 - [Európai Unió](#)
 - [Interjú](#)

- **[Külföld](#)**
 - [Korrupció](#)
 - [FIFA](#)
 - [Eljárás](#)
 - [USA](#)

- **[Kultúra](#)**
 - [Művészet](#)
 - [Diplomácia](#)
 - [Film](#)
 - [Kritika](#)

- **[Vélemény](#)**
 - [Vélemény](#)
 - [Álláspont](#)
 - [Szabadrúgás](#)
 - [Ötödik hasáb](#)

- **[Sport](#)**
 - [Labdarúgás](#)

- [Konferencia](#)
- [Olimpia](#)
- [Sport](#)

- **[Tud/Tech](#)**
 - [Egészségügy](#)
 - [Mozgáskorlátozott](#)
 - [Agykutatás](#)
 - [Mozgássérült](#)

- **[Mozaik](#)**
 - [Erőszak](#)
 - [Pedofil](#)
 - [Kiállítás](#)
 - [Programajánló](#)

- **[Gazdaság](#)**
 - [Munka](#)
 - [Magyarország](#)
 - [Állás](#)
 - [Szakképzés](#)

- **[NolBlog](#)**
 - [Emlékmű](#)
 - [Balog Zoltán](#)
 - [EMMI](#)
 - [Bevándorlás](#)

- **[NolTV](#)**
 - [Gasztronómia](#)
 - [Noltv](#)
 - [Videó](#)
 - [Chili a szembe](#)

Legfrissebb tartalmak a nol-on

- [10:08 Geodéták gyávasága](#)
- [09:56 Magyar turista halt meg egy thaiföldi hajóbalesetben](#)
- [09:52 Fico, a tanítvány](#)
- [09:50 Robot állt sorba az iPhone-ért](#)
- [09:46 "Ausztria álláspontja gyökeres fordulatot vett a menekültkérdésben"](#)

Legnépszerűbb cikkeink

- [Ebből most Orbán sem fog kibúvót találni](#)

- [Kövér szerint teljes liberális terror van, Faymann meg egy labanc](#)
- [Norbi kemény vereséget szenvedett a magyar nyelv ellen](#)
- [Fenyegetőzni kezdett a horvát kormányfő](#)
- [Orbán keresi, hogy hol a határ](#)

- [Impresszum](#)
- [Médiaajánlat](#)
- [Levél nekünk](#)
- [Hírlevél](#)

A NOL kiadója az Mworks Print Zrt. © Minden jog fenntartva

Portfólióink minőségi tartalmat jelent minden olvasó számára. Több, mint 700 munkatárssal készítjük kiemelkedő színvonalú

termékeinket és biztosítjuk szolgáltatásainkat. Egyedülálló elérést, országos lefedettséget és változatos megjelenési lehetőséget

biztosít portfólióink. Folyamatosan keressük az új irányokat és fejlődési lehetőségeket. Ez jövőnk záloga.

- [Astronet](#)
 - [Horoszkópok](#)
 - [Asztrológia](#)
 - [Ezotéria](#)
 - [Test és lélek](#)
 - [Tények és talányok](#)
- [Auto-Motor](#)
 - [Autós hírek](#)
 - [Újdonságok](#)
 - [Autó tesztek](#)
 - [Használt autó](#)
 - [Tuning](#)
- [Lakáskultúra](#)
 - [Magazin](#)
 - [Életstílus](#)
 - [Lakóterek](#)
 - [Tanácsadó](#)
 - [Shopping](#)
- [MaiNap](#)
 - [Hírek](#)
 - [Sport](#)
 - [Sztárok](#)
 - [Megyei hírek](#)

- **Mindmegette**

- [Receptek](#)
- [Olvasnivalók](#)
- [Desszertek](#)
- [Diéták](#)
- [Baba-mama](#)

- **Nemzeti Sport**

- [Magyar foci](#)
- [Külföldi foci](#)
- [Csapatsportok](#)
- [Formula-1](#)
- [Sportszelep](#)

- **Neon**

- [Celeb](#)
- [Trend](#)
- [Fesztivál](#)
- [Neon Celeb](#)
- [Lőjetek le](#)

- **NOL.hu**

- [Belföld](#)
- [Külföld](#)
- [Gazdaság](#)
- [Sport](#)
- [Tudomány](#)

- **Regionális hírek**

- [Komárom-Esztergom](#)
- [Jász-Nagykun-Szolnok](#)
- [Baranya](#)
- [Bács-Kiskun](#)
- [Békés](#)

-

- [Heves](#)
- [Somogy](#)
- [Tolna](#)
- [Nógrád](#)

- **Világgazdaság**

- [Vállalatok](#)
- [KKV](#)

- [Gazdaság](#)
- [Pénzügy](#)
- [Tőzsde](#)

- **Szolgáltatások**

- [Újság előfizetés](#)
- [Jegyvásárlás](#)
- [TV műsor](#)
- [Program ajánló](#)